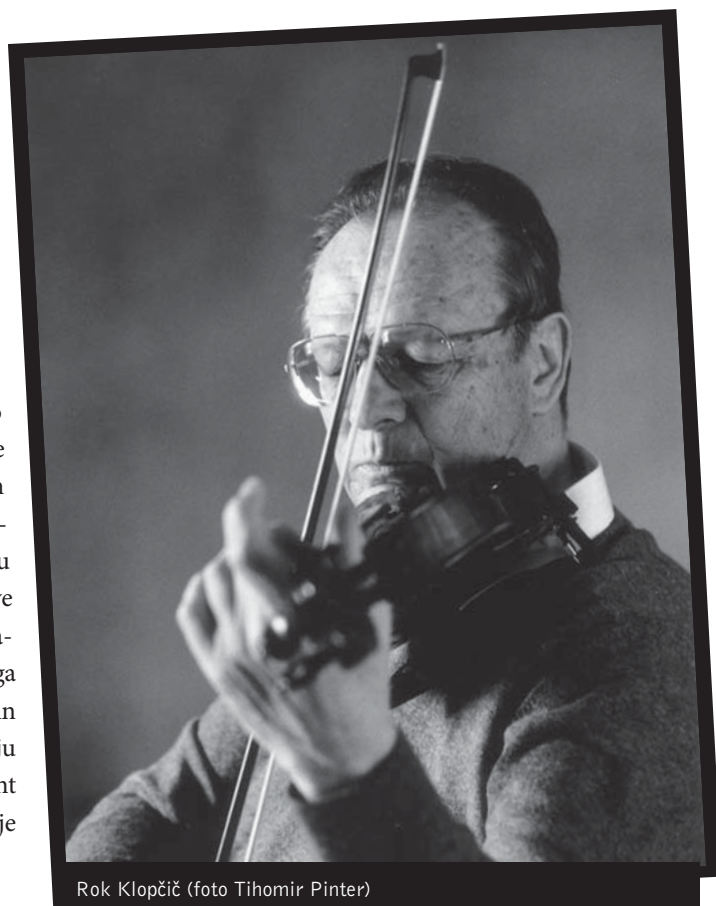

Rok Klopčič, Štiri strune, lok in pero (Celje-Ljubljana, 2011)

Violinist, pedagog in teoretik red. univ. prof. Rok Klopčič (1933-2010) svojih memoarov, ki so izšli pri *Celjski Mohorjevi družbi*, prvi slovenski založbi (2011), ni ugledal. Drobna knjižica z nekaj slikami in napisana zelo osebno z naslovom *Štiri strune, lok in pero* v 19 poglavjih naniza marsikatero aktualno in včasih kar kruto resnico o polpreteklih tokovih slovenske glasbe in ne le zgolj violinske, kot bi sicer pričakovali glede na avtorjev pedigré.

Violinist Rok Klopčič, ki izhaja iz kulturne družine (njegov oče Mile Klopčič je bil slovenski pesnik in prevajalec, leto dni mlajši Rokov brat Matjaž Klopčič pa filmski režiser) se je rodil 27. januarja 1933 v Ljubljani. Po začetnih študijih violine je opravil srednje in visoko glasbeno šolanje iz violine pri eni od tedanjih legend slovenske violinistike Leonu Pfeiferju na ljubljanski *Akademiji za glasbo*. Nato se je še dve leti izpopolnjeval pri Angležu avstrijskega rodu Maxu Rostalu na *Kraljevem koledžu* v Londonu ter na tečajih mehiškega violinista madžarskega rodu Henryku Szeryngu na Osojah in v Dubrovniku v letih od 1968 do 1970. Po končanem študiju v Londonu je Rok Klopčič leta 1962 kot 29-letnik in docent pričel poučevati na ljubljanski AG vse do leta 2008, ko se je upokojil kot redni univ. profesor.

Rok Klopčič (foto Tihomir Pinter)

Kot solist je imel največ uspeha z orkestrom *Slovenske filharmonije* na koncertih doma in v tujini ter z recitali ob spremljavi Marijana Lipovška in drugih (Vlasta Doležal Rus, Ranko Filjak, Srebrenka Poljak idr.). Klopčič je bil tudi pionir slovenske violinske teoretične stroke. Tako doma kot tudi v tujini je objavil številne (izvirne) znanstvene in strokovne članke s področja teoretičnih in praktičnih vprašanj violinske igre. Dirigiral je in hkrati tudi prvič izvedel številne domače in tuje violinske skladbe, ki so izšle pri domačem *Društvu slovenskih skladateljev* in pri ameriški založbi *G. Schirmer* v New Yorku. Hkrati pa je bil tudi dolga leta skoraj »hišni« pisec za dve ugledni strokovni glasbeni oziroma kar godalni reviji, angleško *The Strad* in ameriško *Strings*. Vsekozi je bil uspešen kot pedagog in član številnih mednarodnih žirij. V okviru svojega skoraj 50-letnega poklicnega visokošolskega, univerzitetnega pedagoškega dela je na ljubljanski AG vzgojil cele generacije odličnih violinistk in violinistov, ki še dandanes tvorijo jedra naših in nekaterih tujih orkestrrov, marsikdo od njih pa je tudi odličen solist ali/in komorni muzik. Svoje velike ocenjevalne dosežke je Klopčič zabeležil v mednarodnih žirijah, kot so npr. *Vaclav Huml* v Zagrebu, *Maestro Rodolfo Lipizer* v Gorici. Sam je tudi nastopal, snemal in govoril o glasbi in violini v številnih domačih in tujih RTV-studiij, izdal kar nekaj plošč in napisal ter izdal pred slednjimi *Spomini* še svojo prvo drobno knjižico *Violina* (1996). Klopčičevo bogato in razvejano glasbeno življenje, razprto med ustvarjalnostjo in poustvarjalnostjo, je bilo vsekakor življenje intelektualca. Bil je velik glasbeni mislec, poln teoretičnega in mednarodno relevantnega violinskega znanja, za katerega bi lahko rekli, da je bilo veliko boljše (o)cenjeno v tujini kot pa doma. Navkljub vsemu temu je bil »uslišan« tudi doma, saj je za svoje bogato umetniško delo prejel osrednjo slovensko nacionalno nagrado *Prešernovega sklada* (1964), *Bettetovo nagrado Društva glasbenih umetnikov Slovenije* (1985) idr. Žal pa je prezgodaj in nenadno umrl (po hudi in krajši bolezni v Ljubljani) 7. junija 2010 zato svojih spominov, ki so nedavno izšli v knjigi, ni mogel ugledati.

Vse to in še marsikaj je Rok Klopčič popisal v svoji avtobiografiji, ki je napisana po spominih, deloma pa tudi dokumentirana. Delo je umetnik sam razdelil v 19 poglavij, ki sledijo uvodu. Ta se penejo od njegovih prvih učnih let violine, ki so potekala v *Šoli Glasbene matice Ljubljana*. Po vseh ljubljanskih učnih letih violine ga najdemo leta 1956 v Londonu, kjer je ostal in dokaj zanimivo popisal angleško in še posebej londonsko glasbeno in siceršnje življenje dve leti, pri Maxu Rostalu. Sledita poglavji o njegovih solističnih koncertih in koncertih z orkestri in dirigenti. Od slovenskih skladateljev se je v svoji knjižici »lotil« marsikaterega in jim zdaj po njihovi in svoji smrti ni ostal dolžan prav ničesar. Marsikaterega od njih je kar precej »obremenil«. Izvzet je Lucijan Marija Škerjanc, morda eden zadnjih, ki mu je bil Rok Klopčič na povsem podobnih področjih »stro-

kovno, splošno in jezikovno podoben, vsaj v odnosu svojih estetskih naziranj suverenega in svetovljanskega gibanja med njemu afinitetnimi glasbenimi svetovi«. Posebno poglavje v Klopčičevem življenju in delu zavzemajo snemanja za radijske in televizijske postaje. Ker je sam veliko vedel o godalih (še posebej o violini), se je dotaknil tudi teh inštrumentov. Tako kot Lucijan Marija Škerjanc in violina, zavzema posebno mesto v knjigi odnos Roka Klopčiča z akademikom in zasluženim prof. ljubljanske Univerze dr. Dragotinom Cvetkom. Bila sta velika osebna prijatelja in cenjenja strokovnjaka, vsak na svojem področju, misleca. Nato si v knjigi sledijo poglavja, ki tako ali drugače osvetlijo lik in življenje Roka Klopčiča, ki smo jih že povzeli v njegovi bio- in bibliografiji: *The Strad*, Henryk Szering, newyorška založba *G. Schirmer*, *Associazione Culturale Maestro Rodolfo Lipizer*, *Akademija za glasbo* (v Ljubljani), med komponisti AG, njegovi študenti in *croquis/kroki*; ta se dotakne Iva Andrića, Božidarja Jakca, Merime in Branka Dragutinovića, Antonia Janigra, Igorja Dekleve in Toneta Kozlevčarja. Zaključno Klopčičevo poglavje je oprto na Nietzschejev izrek »*Menschliches, allzumenschliches/Človeškost, preveč človeškosti*« in prinaša še nekaj o (tipični slovenski) hlapčevski omejenosti, medsebojnih ljubeznih (št. 1 in 2), finančnih modrostih (št. 1

in 2), vodstvenih ambicijah, pogledih na slovensko pripadnost in zavedanje o njej, občutku pripadnosti in o ženskem razumevanju tehničnih problemov violinske igre. Knjigo po 148 str. zaključuje še niz fotografij o Roku Klopčiču (iz avtorjevega arhiva), zaokroža pa jo spremna beseda prof. mag. Ivana Florjanca z ljubljanske AG.

Naj sklenem tole recenzijo o Klopčičevem pisanju z odlomkom iz ene mojih ocen enega od številnih Klopčičevih violinistovih koncertov: »(...) Z vsemi tremi Brahmovimi sonatami za violino in klavir sta na 31. mednarodnem festivalu (1983) v ljubljanskih Križankah nastopila domači violinist ROK KLOPČIČ in

italijanska pianistka ANNA BARUTTI (Benetke). 'Brahmsovo' glasbeno leto je tako ponudilo še eno silno zaokroženo predstavitev tega dovolj slavnega nemškega glasbenega romantika in tudi Klopčič v tem svojem dejanju ni ostal neopažen. Njegov delež z italijansko pianistko je ostal – kljub vsemu, kar sledi v tej oceni – zapaženo 'Brahmsovo' glasbeno dejanje. ... Najprej se jima je najbolje posrečila druga violinska Sonata (A-dur, op. 100 iz leta 1886), ki je hkrati tudi najslavnejša od vseh treh (...)« (Violinist Rok Klopčič v Križankah/Brahmsove violinske sonate; v.: Dnevnik, 2. avg. 1983, št. 207, str. 5; povzeto po: Franc Križnar & Tihomir Pinter, Sto slovenskih glasbenikov, Prešernova družba, Ljubljana 2002, str. 82-83).